

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

«TASDIQLAYMAN»

Urganch davlat pedagogika instituti
rektori *Mirshoh* v.v.b. J.R.Yarmetov

03 " 07 2023-yil

KO’ZI OJIZLAR UCHUN KASBIY
(IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI
“CHET TILI” FANI

“Chet (ingliz, nemis, fransuz) tili” fani bo’lgan
barcha ta’lim yo’nalishlari uchun

Urganch-2023

Dastur Urganch davlat Pedagogika instituti kengashida ko‘rib chiqilgan va ma‘qullangan. 2023 yil 03 iyuldagi № 10- sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

UrDPI “Umumiy filologiya” kafedrasini o‘qituvchisi Xo‘jayeva S.S

UrDPI “Umumiy filologiya” kafedrasini katta o‘qituvchisi Atadjanova S.R

UrDPI “Umumiy filologiya” kafedrasini o‘qituvchisi Matkarimova Sh.

Taqrizchilar:

UrDU, “Ingliz tili va adabiyoti” kafedrasini dotsenti Ermetova J.I.

TTA Urganch filiali kafedra mudiri Bobojonova U.B.

KIRISH

Mazkur dastur ko'zi o'z abiturientlar uchun mo'ljallangan bo'lib, unda chet tilining fonetika, grafika, orfoepiya, orfografiya, so'z tarkibi (morfemika), so'z yasalishi (morfologiya, sintaksis) bo'limlari qamrab olingan.

Fonetika

Fonetikaning predmeti va vazifalari. Nutq tovushlari va ularning hosil bo'lishi. Unli va undosh tovushlar. Tovush o'zgarishlari: tovush almashishi, tovush tushishi, bo'g'in va ularning turlari: ochiq bo'g'in, yopiq bo'g'in, urg'u va uning turlari :

So'z urg'usi, ma'no urg'usi,

Grafika. (yozuv) tovush va xarf. yozuvlar haqida. Orfoepiya (talaffuz) qoidalari. Unlilar orfoepiyasi, ayrim undoshlar orfoepiyasi.

Talaffuz va ohang. Ohang vositasida so'z birikmalari, gap va uning bo'laklari farq qilinadi.

Orfografiya. (imlo) qoidalari. Imlo tamoyillari (fonetik, morfologik, shakliy, tarixiy an'anaviy differensiasiyalash). Orfografiyaning bo'limlari. Harflar imlosi: unlilar imlosi, undoshlar imlosi, ayrim undoshlar imlosi, asos va qo'shimchalar imlosi.

So'z tarkibi (morfemika)

O'zak haqida ma'lumot. O'zak va qo'shimchalar so'zning ma'noli qismlari. Qo'shimchalarning vazifa jihatdan turlari: so'z yasovchi, so'z o'zgartiruvchi, shakl yasovchi qo'shimchalar. Qo'shimchalarning tuzilish jihatdan turlari. Negiz.

So'z yasalishi. Grammatika. Morfologiya.

Chet tillari(ingliz, nemis, fransuz)da so'z yasalishi. Yasalish usullari. So'zning tuzilish jihatdan turlari. Grammatik ma'no ifodalash vositalari. So'z turkumlari: mustaqil so'z turkumlari, yordamchi so'z turkumlari, alohida olingan guruh so'zlar.

Mustaqil so'z turkumlari: ot, otlarning leksik-grammatik xususiyatlari, turdosh otlar va ularning turlari, atoqli otlar va ularning turlari, otlarning lug'aviy shakllari, otlarning son kategoriyalari, otlarning kichraytirish, xurmatlash, erkalash va qiyoslash shakllari, otlarning turlanishi. Egalik shakllari. Otlarning yasalishi.

Sifat. Sifat darajalari, asliy va nisbiy sifatlar, sifatarning yasalishi va tuzilishiga ko'ra turlari, sifatarning turlanishi, sifatarning otlashishi. Sifatdosh.

Son. Sonning ma'no turlari, hisob so'zlari haqida ma'lumot, sonlarning otlashishi, tuzilish turlari.

Olmosh. Olmoshning turlari.

Fe'l. Fe'lning ma'no guruxlari, bo'lishli va bo'lishsiz fe'llar, o'timli va o'timsiz fe'llar. Fe'l darajalari. Fe'llarning munosabat shakllari. Tuslanishi. Zamoni. Mayl kategoriyasi. yetakchi va ko'makchi fe'llar. Fe'llarning yasalishi.

Ravish. Ravishlarda daraja. Ma'no turlari, yasalishi, otlashishi, Yordamchi so'z turkumlari: ko'makchi, bog'lovchi, yuklama va ularning ma'no va tuzilish jihatdan turlari.

Sintakasis

So'z birikmasi. Gap. Gap bo'laklari. Bog'lama. Uyushiq bo'lakli gaplar. Ajratilgan bo'laklar. Gapning tuzilish jihatdan turlari.

Qo'shma gap. Ergash gapli qo'shma gap va ularning turlari. Murakkab qo'shma gaplar.

Modal so'zlar, undov so'zlar, taqlid so'zlar, tasdiq va inkor so'zlar.

Ko'zi ojizlar uchun "chet (ingliz, nemis, fransuz) tili" fanidan kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi va baholash mezonlari

Ko'zi ojiz abituriyentlar uchun imtihon savollari umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standarti va maxsus o'quv dasturi talablaridan kelib chiqqan holda tuziladi.

Ko'zi ojiz o'quvchilar ixtisoslashgan o'rta maktab va internatlarda "chet tili" fanlaridan muayyan bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishi lozim.

- Notanish mavzudagi mantlarni o'qish, chet tilidan ona tiliga tarjima qilish.
- O'qilgan notanish matnning mazmunini aniqlay olish;
- O'qilgan notanish matnning mazmunini gapira olish;
- Chet tilida eshitgan matnni muayyan darajada mazmunini gapirib berish;
- Chet tilida suhbat qila olish;

Ko'zi ojiz o'quvchilar quyidagi mavzularda ham suhbat qila olishlari lozim;

Og'zaki hikoya uchun namunaviy mavzular

1. O'zbekiston. O'zbekiston tarixi, aholisi, maydoni, chegarasi, poytaxti, tarixiy shaharlari, milliy bayramlari, O'zbekistonning chet davlatlar bilan aloqasi.
2. Tili urganilayotgan mamlakat tarixi, aholisi, geografik joylashuvi, sanoati, siyosiy tizimi, poytaxti, yirik shaharlari, milliy bayramlari, buyuk shaxslari.
3. Yil fasllari (bahor, yoz, kuz, qish).

4. Mening tarjimai xolim, mening oilam, mening ish kunim, mening do'stim, mening ona shahrim, mening sevimli yozuvchim (shoirim), men tanlagan kasb, Mening maktabim.

5. Mening dam olish kunim, bo'sh vaqt, teatr, kino, kutubxonaga tashrif, men yaxshi ko'rgan sport

6. Tabiat muhofazasi

7. Shahar va qishloq

Tili o'rganilayotgan mamlakat haqida kerakli ma'lumotlarga ega bo'lishi va aytib bera olishi lozim.

Imtihon biletining tuzilishi

1. Birinchi savol: Notanish matni chet tilidan ona tiliga tarjima qilish.
2. Ikkinchi savol: Suhbat mavzulari bo'yicha savol-javob qilish.
3. Uchinchi savol: Berilgan so'zlar asosida matn tuzish

“CHET (INGLIZ, NEMIS, FRANSUZ) TILI” FANIDAN

IJODIY (KASBIY) IMTIHON NATIJALARINI

BAHOLASH MEZONI

Imtihon besh baho baholash tizimida baholanadi.

5 (a'lo):

- nazariy bilimlarga ega bo'lsa;
- ijodiy fikrlay olsa;
- grammatikani chuqur bilsa;
- olgan bilimlarini amalda qo'llay olsa;
- erkin suhbat olib borish ko'nikmasiga ega bo'lsa.

4 (yaxshi):

- nazariy bilimlarga ega bo'lsa;
- ijodiy fikrlay olsa;
- grammatikani bilsa;
- olgan bilimlarini amalda qo'llay olsa;
- erkin suhbat olib borishda bir oz qiynalsa;

3 (qoniqarli):

- nazariy bilimlarga ega bo'lsa;
- nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llashga qiynalsa;
- fikrini to'liq bayon qila olmasa;
- savollarga to'liq javob bera olmasa;
- grammatikani to'liq bilmasa;

2 (qoniqarsiz):

- nazariy bilimga va amaliy ko'nikmaga ega bo'lmasa;
- tarjima qila olmasa;
- savollarga javob bera olmasa;
- grammatikani bilmasa;
- erkin muloqotga kirisha olmasa;

Apellyatsiya tartibi

Abiturientlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat o'zining ballari haqida bo'lsa qabul qilinadi, lekin boshqa abiturient haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.

Tavsiya qilinadigan adabiyotlar:

- 1.Sanabria K. Academic Listening Encounters: Life in Society. – Cambridge: Cambridge University Press, 2004
- 2.CambridgeEnglish SkillsRealListening and Speaking 2 with Answers and Audio CD:Level
3. Исмоилов А.А. Фёдоров В.А. Home Study Book (Zero level, Elementary level), Ташкент, 2008

Nemis tili

1. A.B. Abdullaeva, D.R. Mirsodiqova und andere. Deutsch 2. - Тошкент, 2009.
2. A.B. Abdullaeva. Deutsch. - Тошкент . 2009 .
3. S.Saidov Deutsche Grammatik in Ubungen. - Тошкент, 2003.

Fransuz tili

1. A.Volte. Belleville "Methode de frangais". Cahiers d'exercises. -Belgique, 2004.

2. М.Н. Попова, Ж.А.Казакова, Г.М. Ковальчук. (Французский язык. –М.; 2007.
3. Ph.Dominique. Le nouveau sans frontiers. Paris, 1998

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 29 б.
2. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 47 б.
3. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 485 б.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда
6. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қонидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил яқунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11.
7. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – Т.: Ўзбекистон, 2014. – 46 б.

Ingliz tili

1. Don Shiach. How to write essay. – Oxford. 2009.
2. Matt Clark - IELTS speaking – 2007
3. IELTS high score vocabulary list English - Timothy dickeson – 2012
4. Get IELTS Band 9 in academic writing Cambridge IELTS consultants and Jessica alpeme, Peter Switers 2014

Nemis tili

1. Grammatik. EM. Deutschland. 2007
2. Delfin H. Aufderstrase, 2009 Ismaning, D-d
3. А.Б. Абдуллаева. Deutsch. – Тошкент, 2009.
4. Hartmut Aufderstraße, Jutta Muller, Thomas Storz. Lagune 1-2-3 Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch. Arbeitsbuch. Hueber Verlag, 2006, 2007, 2008

Fransuz tili

1. Site «français facile »
2. http://www.cle.fr/centre_linguistique-fr-idm-105-n-Exercices-idh-17.html
3. М.Убайдуллаев, О.Сахно, Э.Худайберганаева-Français I er. Тошкент-2010
4. Давронова, Ж.Якубов -Français 2 nde. Тошкент-2009.

Internet saytlari

1. www.gramota.ru
2. www.wikipedia.org.ru
3. www.thyespa.gr
3. www.bruna.nl/boeken-nederlands
4. www.goodreads.com/shelf/nederlands
5. www.nederlandsekust-Booking.com
6. www.gollantraining.edu
7. www.deutschlernen.de
8. www.mein-deutsch.buch.de
9. www.toefl.com
10. www.englishtrairing.ru
11. www.lingua.ru
12. www.telc.net
13. www.naver.com
14. www.korean.go.kr
15. www.test-arabic.com
16. www.baidu.com